

خواننده سالاری؟!

◀ شرح حال

سعید جعفرزاده همای، متولد ۱۳۵۸ در شهرستان شفت از توابع استان گیلان، فارغ‌التحصیل دانشگاه علمی کاربردی موسیقی، آواز را اول در گیلان در محضر استاد فریدون پوررضا شروع کرده و بعد از آن در تهران از محضر استادان سید کمال‌الدین عباسی، سرکار خانم هنگامه انخوان و استاد کریمی صالح عظیمی بهره‌مند گشته ادبیات عرفانی و کلاسیک را در محضر استادان دکتر علی‌قلی محمودی بختیاری، دکتر سید حبیب نبوی و استاد محمود طیاری فرا می‌گیرد و کلیه اشعار و آهنگ‌هایی که اجرا می‌کنند ساخته‌ی خود ایشان می‌باشد. سرپرستی گروه موسیقی مستان و اجرای کنسرت در دانشکده علوم اجتماعی تهران، تالار وحدت و فرهنگسرای نیاوران، حضور در جشنواره فجر و انجمن فرهنگی، ادبی امیر کبیر از فعالیت‌های گذشته گروه مستان و اجرای کنسرت در فضای باز کاخ نیاوران و تور اروپا از برنامه‌های آینده‌ی گروه مستان به سرپرستی آقای همای می‌باشد. مقاله‌ای که در زیر می‌آید نقطه نظرهای این خواننده جوان است.

نقش خواننده در موسیقی ایران و حتی در جهان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است که براساس نوع تأثیرگذاری خود، همیشه بیشتر از سازها و حتی ارکسترها مورد توجه قرار می‌گیرد و این خود بیانگر نمونه‌ای از قدرت آفرینش پروردگار است که صدای انسان را طوری آفریده که خوانندگان در تمام دنیا همیشه مورد توجه بیشتری قرار می‌گیرند زیرا این التفاتی است که خداوند به صدای انسان داشته. اما امروزه برخی از موزیسین‌ها این جایگاه خواننده را به اشتباه (خواننده سالاری) می‌نامند، به جای آن که

**ای کاش مقلدهای استاد
محمد رضا شجریان به
جای تقلید از صدای
ایشان، اندیشه‌های استاد
را تقلید می‌کردند**

بپذیرند که واقعا این خواننده است که وقتی با هنر و ادبیات آمیخته می‌شود، هیچ هنر دیگری را نمی‌توان با آن مقایسه نمود، زیرا هنرها را نمی‌توان با هم مقایسه کرد. اگر خواننده بیشتر از آهنگسازان و نوازندگان مورد توجه قرار می‌گیرد، یک امر طبیعی است. نقش خواننده نه در ایران بلکه در جهان و نه در امروز بلکه از زمانی که موسیقی به وجود آمده همیشه پررنگ‌تر و زیباتر از همه‌ی سازها و ارکسترها بوده و خواهد بود. یک ارکستر سمفونیک بزرگ تا حد بسیار زیادی تأثیرگذار است اما وقتی با صدای جاودانه‌ی یک انسان همراه می‌شود تأثیر آن چندین برابر می‌گردد. تصور کنید گروه کامکارها که خود را بی‌نیاز از یک خواننده می‌دانند، اگر گروه همخوان‌ها نباشند تأثیرگذاری آنها چند درصد تغییر می‌یابد، اما با توجه به اهمیت خوانندگان در موسیقی، باید به نکات مهمی نیز در مورد خوانندگی توجه کرد. متأسفانه امروز در ایران به ندرت خوانندگانی پیدا می‌شوند که از خود شیوه‌ای نوشته‌ی بلنژند زیرا به طور خواسته و ناخواسته اغلب از استاد بزرگ آواز ایران، محمد رضا شجریان تقلید می‌کنند و این بیماری مانند یک سرطان در میان نوازندگان رخنه کرده است. باور ندارند که شیوه‌ی استان شجریان مختص خود ایشان می‌باشد و هیچ کس توانایی اجرای آن تکنیک‌ها را با آن لطافت و زیبایی ندارد زیرا سرگذشت و نگاه و خردگاه و مواد موسیقی استاد شجریان با دیگران متفاوت است و هیچ انسانی با تقلید به جایگاهش دست پیدا نمی‌کند. تقلید تنها

برای شروع کردن آواز و یا هر چیز دیگری مناسب است، اما برای جاودانه ماندن باید از خود شیوه‌ی تازه‌ای آرایه بدهیم. زیرا برای مردمانی که در این زمان و مکان زندگی می‌کنند و با رنج‌های امروز دست و پنجه نرم کرده‌اند، باید هنر امروزی و صدای امروزی با مفاهیمی که بیانگر رنج‌های امروزی است آرایه شود. ما با تقلید از صدای استاد نه تنها شیوه‌ی ایشان را به شکل بسیار ضعیف ادامه می‌دهیم، بلکه خود نیز از مسیری که باید در آن حرکت کنیم خارج شده و هیچ گاه ماندگار نمی‌شویم. زیرا شیوه استاد شجریان با صدا و دیدگاه خود ایشان جاودانه و ماندگار است. شیوه‌ی استاد با صدای خودشان آن قدر زیبا و تکرار نشدنی است که مردم با شنیدن صدای مقلدهای ایشان، نه تنها لذت نمی‌برند، بلکه ناسف نیز می‌خورند. شکی نیست که همه‌ی ما خوانندگان جوان ایرانی با صدای استاد شجریان به آواز روی آورده‌ایم و به طور ناخودآگاه، همه شاگردان غیر مستقیم ایشان از طریق نوارهایشان هستیم، اما این دلیل نمی‌شود که شیوه‌ی ایشان را تقلید و از خود غافل شویم. زیرا ما می‌توانیم با تمرکز کردن بر نوارهای استاد، درس‌هایی بیاموزیم که شاید در

محضر هیچ استاد دیگری نتوانیم. (ای کاش مقلدهای استاد شجریان به جای تقلید از صدای ایشان، اندیشه‌های استاد را تقلید می‌کردند) و از مسیر پر فراز و نشیبی که استاد گذرانده، می‌گذشتند. حتی شاگردان ارشد استاد که به بهترین شکل شیوه‌ی ایشان را سال‌های سال تقلید کرده‌اند، به یک چهره‌ی آوازی تبدیل نگشته‌اند و تنها این وصله به آنها چسبانده می‌شود که آنها مقلدی بیش نیستند و آینده‌ای در انتظارشان نیست. زیرا تقلید هیچ گاه جایگاه هنری ندارد و هر انسانی با توجه به گذشته و روان و دیدگاه و حس و حال و درک و سواد موسیقی خود، آواز می‌خواند و در دنیا هیچ انسانی شبیه انسان دیگری نیست. به نظر من هیچ کس حق تقلید از شیوه‌ی استاد شجریان را ندارد غیر از همایون شجریان. زیرا ایشان فرزند استاد هستند و از لحاظ نگرش و روح و روان و ژنتیک به استاد نزدیک‌تر، اما ایشان نیز باید تلاش کنند که اندیشه‌های پدر را تقلید نکنند نه صدا و تکنیک‌هایی را که تنها مختص استاد است. همایون هم باید از خود شیوه‌ای ابداع و در کنسرت‌های خودش به تنهایی اجرا کند نه همراه با پدر.

برگ اشتراک ماهنامه گزارش

راهنمای اشتراک

یک سال، ماهنامه گزارش را دریافت کنید.

لطفاً نکات ذیل را در نظر داشته باشید:

- ۱- فرم اشتراک را کامل و خوانا تکمیل کرده و کدپستی را حتماً قید فرمایید و همراه با برگ واریز وجه به نشانی دفتر مجله پست یا با نمابر ۸۸۸۳۲۳۶۱ ارسال نمایید.
- ۲- حق اشتراک را الف: به حساب جاری ۱۸۸۸/۱۰ بانک صادرات، شعبه گزارش، کد ۷۹۰ تهران (قابل واریز در همه شعب بانک صادرات به نام مجله گزارش واریز نمایید.
- ب: به حساب جاری مهر شماره ۱۰۰۳۹۲۰۳۳۰۰۶ به نام ابوالقاسم کلباف واریز نمایید و اصل فیش بانکی را همراه با برگ تکمیل شده اشتراک به نشانی تهران، صندوق پستی ۵۲۶۷-۱۲۱۵۵ ارسال فرمایید.
- ۳- کپی فیش بانکی را تا زمان دریافت نخستین شماره اشتراک نزد خود نگاه دارید.
- ۴- حق اشتراک خارج از کشور ۲۰ یورو و یا ۲۵ دلار می‌باشد.
- ۵- حق اشتراک یکساله برای مؤسسات دولتی ۶۰۰۰ تومان و برای بخش خصوصی ۵۰۰۰ تومان است و برای دانشجویان ۲۰۰۰ تومان است.
- ۶- حق اشتراک خارج از کشور ۴۰ دلار می‌باشد.
- ۷- در صورت هر گونه تغییر در نشانی، سریعاً دفتر ماهنامه گزارش را در جریان قرار دهید.

نام:

نام خانوادگی:

نام شرکت یا مؤسسه:

شغل:

تخصصیات:

نوع فعالیت:

درخواست اشتراک از شماره:

و تعداد موردنیاز از هر شماره: نسخه

نشانی:

کدپستی:

تلفن:

صندوق پستی:

نشانی مجله: تهران، صندوق پستی ۵۲۶۷-۱۲۱۵۵